

Додаток № 4 до наказу директора
Центрального науково-дослідного інституту
Збройних Сил України
від 28.04.2021 № 37/од

ПОЛОЖЕННЯ
про академічну доброчесність
в Центральному науково-дослідному інституті
Збройних Сил України

ЗАТВЕРДЖЕНО
рішенням наукової ради Центрального науково-
дослідного інституту Збройних Сил України
від 28.04.2021 р., протокол № 4

Київ 2021

ЗМІСТ

1. Загальні положення
2. Політика Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України щодо дотримання академічної доброчесності
3. Комісія з питань академічної доброчесності
4. Відповідальність за порушення академічної доброчесності
5. Прикінцеві положення

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про академічну доброчесність у Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України (далі - Положення) визначає загальні принципи, підходи та відповідальність за недоброчесну поведінку учасників освітнього та наукового процесів під час навчання, викладання, провадження методичної, наукової, науково-організаційної та інших видів діяльності.

1.2. Положення є складовою частиною системи забезпечення якості вищої освіти Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України (далі - Інститут). Положення розроблено на основі Законів України “Про освіту”, “Про вищу освіту”, листа Міністерства освіти і науки України № 1/9-650 від 23.10.18 року щодо рекомендацій з академічної доброчесності для закладів вищої освіти, з дотриманням Положення про організацію освітнього процесу у Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України, Положення про підготовку здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти (доктора філософії) в Центральному науково-дослідному інституті Збройних Сил України, Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у наукових працях працівників та здобувачів вищої освіти Центрального науково-дослідного інституту Збройних Сил України.

1.3. Основні визначення, що використовуються у Положенні, застосовуються у тлумаченні законодавства України.

2. ПОЛІТИКА ЦЕНТРАЛЬНОГО НАУКОВО-ДОСЛІДНОГО ІНСТИТУТУ ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ ЩОДО ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

2.1. Академічна доброчесність - це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

2.2. Порухом академічної доброчесності вважається:

академічний плагіат - оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

самоплагіат - оприлюднення (частково або повністю) власних раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

фабрикація - вигадання даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

списування - виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання;

обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу; формами обману є, зокрема, академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

хабарництво - надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі;

необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів освіти.

2.3. Центральний науково-дослідний інститут Збройних Сил України дотримується таких принципів професійної етики та академічної доброчесності:

- законності і верховенства права;
- свободи та людської гідності;
- патріотизму та служіння українському народові;
- професіоналізму та компетентності;
- чесності і порядності;
- справедливості і толерантності;
- партнерства і взаємодопомоги;
- поваги та взаємної довіри;
- відкритості і прозорості;
- колегіальності та демократичності;
- самостійності виконання здобувачем усіх робіт;
- самовдосконалення і саморозвитку;
- персональної відповідальності та роботи на результат;
- нетерпимості щодо недотримання правил і норм цього Положення.

Основними цілями системи забезпечення академічної доброчесності в Інституті є:

підвищення якості організації та ефективності освітнього процесу;
забезпечення належного кваліфікаційного рівня наукових робіт, що виконуються в Інституті;

дотримання прав інтелектуальної власності фізичних та юридичних осіб науковими працівниками Інституту, здобувачами вищої освіти при роботі з оприлюдненими (опублікованими) джерелами інформації;

створення відповідних умов в Інституті для підвищення якості контролю наукових робіт (авторських творів) на академічну

доброчесність;

удосконалення навичок коректної роботи із джерелами наукової інформації та формування сумлінного ставлення до інтелектуальних надбань;

виконання робіт з додержанням вимог академічної доброчесності; стимулювання самостійності та індивідуальності при виконанні (створенні) наукових робіт (авторського твору);

роз'яснення відповідальності автору (авторам) за порушення загальноприйнятих правил цитування при виконанні (створенні) робіт (авторського твору).

2.4. Дотримання академічної доброчесності науковими працівниками передбачає:

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну наукову діяльність;

- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;

- об'єктивне оцінювання результатів навчання і діяльності.

2.5. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);

- посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

- надання достовірної інформації про результати власної навчальної та наукової діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

2.6. Організація перевірки робіт здобувачів вищої освіти, науково-методичних праць (підручників, монографій, статей та інших робіт, що вимагають рекомендації наукової ради Інституту до видання), а також дисертаційних робіт здійснюється Центром воєнно-наукової інформації.

2.7. Організація перевірки рукописів статей, тез доповідей, які надходять до редакцій наукових журналів, збірників наукових праць, дисертаційних робіт і авторефератів здійснюється відповідно до Положення про систему виявлення та запобігання академічного плагіату у наукових працях працівників та здобувачів вищої освіти Центрального науково-

дослідного інституту Збройних Сил України.

3. КОМІСІЯ З ПИТАНЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

3.1. З метою виконання норм цього Положення в Інституті створюється Комісія з питань академічної доброчесності (далі - Комісія).

3.2. Комісія наділяється правом одержувати і розглядати заяви щодо порушення цього Положення та надавати пропозиції керівництву Інституту щодо накладання відповідних санкцій.

3.3. У своїй діяльності Комісія керується Конституцією України, законодавством у сфері вищої освіти та науки, нормативно-правовими актами Міністерства освіти і науки України, Правилами внутрішнього розпорядку Інституту, іншими нормативними актами Інституту та цим Положенням.

3.4. Склад Комісії затверджується наказом директора Інституту. Строк повноважень Комісії становить не більше 3 років.

3.5. До складу Комісії входять: заступник начальника інституту з наукової роботи, заступник начальника інституту з морально-психологічного забезпечення, секретар наукової ради, керівники наукових структурних підрозділів. До членів Комісії не можуть обиратися особи, які притягувалися до відповідальності за порушення цього Положення.

Члени Комісії, проти яких висунуто звинувачення в порушенні цього Положення, не можуть брати участь у її засіданнях. Члени Комісії, які були звинувачені в порушенні цього Положення, усуваються від діяльності в Комісії, а на їхнє місце обирається інша особа.

3.6. Будь-який працівник або здобувач вищої освіти Інституту може звернутися до Комісії із заявою про порушення норм цього Положення, внесення пропозицій або доповнень.

3.7. Повноваження відносно ведення протоколу засідання Комісії, технічної підготовки матеріалів до розгляду їх на засіданні здійснює секретар.

3.8. Організаційною формою роботи Комісії є засідання. Засідання можуть бути чергові, що проводяться у строки, визначені планом роботи, та позачергові, що скликаються за необхідності вирішення оперативних та нагальних питань.

3.9. Рішення приймаються відкритим голосуванням. Рішення вважається прийнятим, якщо за нього проголосувало більше половини присутніх на засіданні Комісії.

3.10. Засідання Комісії оформлюється протоколом, який підписує Голова та секретар.

3.11. Будь-який учасник освітньо-наукового процесу, якому стали відомі факти порушення норм цього Положення чи підготовки про можливість такого порушення, повинен звернутися до Голови або секретаря Комісії з письмовою заявою на ім'я її голови. У заяві обов'язково

зазначаються особисті дані заявника (П.І.Б., контактні дані: адреса, телефон, місце роботи, посада, особистий підпис). Анонімні заяви чи заяви, викладені в некоректній формі, Комісією не розглядаються.

3.12. На засідання Комісії запрошуються заявник та особа, відносно якої розглядається питання щодо порушення цього Положення.

3.13. За результатами проведених засідань Комісія готує вмотивовані рішення у вигляді висновків щодо порушення чи не порушення норм цього Положення. Зазначені висновки подаються директору для подальшого розгляду на науковій раді Інституту та вживання відповідних заходів морального, дисциплінарного чи адміністративного характеру.

3.14. У разі незгоди з результатами перевірки особа, відносно якої розглядалося питання, або заявник мають право на апеляцію.

3.15. Апеляція подається особисто на ім'я директора у триденний термін після оголошення результатів перевірки.

3.16. У разі надходження апеляції за наказом (дорученням) директора створюється комісія для розгляду апеляції.

3.17. Апеляційна комісія за фактами академічного плагіату також може створюватися за наказом (дорученням) директора як з ініціативи працівників Інституту, так і за заявами сторонніх осіб, а також дорученнями Міністерства освіти і науки України, Міністерства оборони України, Генерального штабу Збройних Сил України, відповідних державних установ.

3.18. Апеляція розглядається апеляційною комісією у тижневий термін з наступного дня після виходу наказу (розпорядження) директора про створення апеляційної комісії, якщо інший термін не зазначено в наказі (розпорядженні). Висновки апеляційної комісії оформлюються відповідним протоколом.

3.19. За результатами засідання апеляційна комісія формує висновки, які підписує голова апеляційної комісії, її члени та заявник. Висновки апеляційної комісії щодо академічного плагіату у творах здобувачів вищої освіти зберігаються у науково-організаційному відділі.

3.20. Повноваження комісії:

- отримувати, розглядати, аналізувати заяви щодо порушення норм цього Положення та готувати відповідні висновки;
- залучати до своєї роботи експертів із тієї чи іншої галузі, а також використовувати технічні і програмні засоби для достовірного встановлення фактів порушення норм академічної доброчесності за поданою заявою;
- проводити інформаційну роботу щодо популяризації принципів академічної доброчесності та професійної етики наукових працівників та здобувачів вищої освіти;
- ініціювати, проводити та підтримувати дослідження з академічної доброчесності, якості освіти та наукової діяльності;
- готувати пропозиції щодо підвищення ефективності впровадження принципів академічної доброчесності в освітню, наукову діяльність Інституту;

- надавати рекомендації та консультації щодо способів і шляхів більш ефективного дотримання норм цього Положення;
- інші повноваження відповідно до вимог чинного законодавства України та керівних документів Інституту.

-

4. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ПОРУШЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

4.1. За порушення академічної доброчесності наукові працівники Інституту можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- відмова у присудженні наукового ступеня чи присвоєнні вченого звання;
- позбавлення присудженого наукового ступеня чи присвоєного вченого звання;
- відмова у присвоєнні або позбавлення присвоєного вченого звання, перегляд тарифного розряду;
- позбавлення права брати участь у роботі визначених законом органів чи обіймати визначені законом посади.

4.2. За порушення академічної доброчесності здобувачі можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- повторне проходження оцінювання;
- повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньо-наукової програми;
- відрахування з докторантури або ад'юнктури;
- відмова у присудженні відповідного наукового ступеня.

4.3. Додатково можуть застосовуватися :

- усне зауваження від керівника або уповноваженого представника керівництва;
- попередження про можливість притягнення до академічної відповідальності;
- повторне виконання завдання;
- зниження оцінки за виконання завдання;
- виключення з рейтингу претендентів на отримання академічної стипендії;
- позбавлення почесних звань, нагород, стипендій тощо, присуджених Інститутом;
- позбавлення права голосу в колегіальних органах управління Інституту або обмеження права на участь у роботі таких органів на певний термін;
- позбавлення права брати участь у конкурсах на отримання фінансування наукових досліджень, стипендій, грантів тощо.

4.4. Кожна особа, стосовно якої порушено питання про порушення нею академічної доброчесності, має такі права:

- ознайомлюватися з усіма матеріалами перевірки щодо встановлення

факту порушення академічної доброчесності, подавати до них зауваження;

- особисто або через представника надавати усні та письмові пояснення або відмовитися від надання будь-яких пояснень, брати участь у дослідженні доказів порушення академічної доброчесності;
- бути інформованою про дату, час і місце та бути присутньою під час розгляду питання про встановлення факту порушення академічної доброчесності та притягнення її до академічної відповідальності;
- оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду.

5. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Зміни та доповнення до Положення вносяться за поданням наукової радою Інституту за поданням науково-організаційного відділу.

5.2. Зміни та доповнення до Положення про академічну доброчесність схвалюються рішенням наукової ради Інституту та затверджуються директором.

5.3. Контроль за виконанням вимог Положення несуть посадові особи відповідно до їх функціональних обов'язків.

Заступник начальника Центрального науково-дослідного інституту
Збройних Сил України з наукової роботи
полковник

Анатолій ЗВАРИЧ